

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

ХОРОВИЙ КЛАС

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне пісенне мистецтво”

Київ – 2005

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

ХОРОВИЙ КЛАС

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне пісенне мистецтво”

2005

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

ХОРОВИЙ КЛАС

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації, – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 16 с.

Укладач:	<i>Н. М. Довгань</i> – викладач Тульчинського училища культури
Рецензенти:	<i>Г. Г. Поздняков</i> – викладач Житомирського училища культури і мистецтв ім. І. Огієнка <i>А. Т. Медражесвський</i> – викладач Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича
Відповідальний за випуск	<i>Т. Ф. Стронько</i>
Редактор	<i>Є. Д. Колесник</i>

Підписано до друку 02.12.05 р. Гарнітура Times
Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 1. Наклад 100 прим.

Видавництво «Нова Книга» м. Вінниця, вул. Стеценка, 46/85
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №103 від 30.06.2000 р.
Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: newbook1@vinnitsa.com
www.novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2005

Пояснювальна записка

У відповідності з навчальним планом на дисципліну “Хоровий клас” відводиться 692 години.

Саме така кількість годин розподіляється на 8 семестрів, тобто на 4 роки навчання.

З них 449 год. – аудиторних

I курс	I семестр – 18 тиж. по 2 год. II семестр – 21 тиж. по 3 год.
II курс	I семестр – 16 тиж. по 2 год. II семестр – 21 тиж. по 2 год.
III курс	I семестр – 16 тиж. по 2 год. II семестр – 21 тиж. по 6 год.
IV курс	I семестр – 16 тиж. по 3 год. II семестр – 14 тиж. по 5 год.

243 год. – для самостійного вивчення

I курс	I семестр – 40 год. II семестр – 30 год.
II курс	I семестр – 30 год. II семестр – 40 год.
III курс	I семестр – 30 год. II семестр – 40 год.
IV курс	I семестр – 20 год. II семестр – 15 год.

В кінці II, IV, VI семестрів проводиться диференційований залік і виставляється підсумкова оцінка.

І КУРС

І семестр – 36 год. (18 тиж. по 2 год.)
40 год. для самостійного вивчення.

1. Робота над вихованням чистоти інтонування і строю.
2. Розвиток та формування єдиної народної манери співу.
3. Оволодіння правильною постановкою голосу.
4. Спів на “опорному” диханні. Ланцюгове дихання.
5. Оволодіння навичками співу у високій позиції.
6. Близьке формування голосних та приголосних звуків.
7. Робота над дикцією.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з відомостями про життя та творчість авторів музики та літературного тексту. **4 год.**
2. Ознайомлення зі змістом поетичного тексту (головна тема, ідея, художні образи). **4 год.**
3. Розвиток та виховання навичок співочого дихання, значення атаки звуку в практичній роботі з хором. Способи звуковедення. **4 год.**
4. М'яка атака звуку, формування навичок народної манери співу, **4 год.** володіння трьома способами звуковедення: legato, non legato, staccato.
5. Звукоутворення на правильному диханні, формування голосних та приголосних звуків, виховання навичок чистого інтонування в роботі з хором. **4 год.**
6. Інтонування партій в жіночій групі хору в повільному темпі (нотами та зі словами) з обов'язковим тактуванням чи диригуванням. Виконання партитури в повільному темпі (по нотах). **4 год.**
7. Інтонування партій в чоловічій групі хору в повільному та авторському темпах (нотами та зі словами) з обов'язковим тактуванням чи диригуванням. Виконання партитури у відповідному темпі (напам'ять). **4 год.**
8. Вокально-інтонаційні завдання, народна манера звучання, характер звуку в роботі з партіями чоловічої групи хору (напам'ять). Гра партитури (напам'ять). **4 год.**

9. Вокально-інтонаційні завдання, подальше виховання навичок народної манери звучання в роботі з партіями жіночої групи хору. Гра партитури (напам'ять). **4 год.**
10. Робота над розвитком та вихованням вокально-технічних завдань в роботі над твором при розкритті ідейно-художнього змісту. **4 год.**

І КУРС

II семестр – 63 год. (21 тиж. по 3 год.)
30 год. для самостійного вивчення.

1. Стрій та ансамбль в хорі.
2. Робота над вихованням народної манери співу.
3. Інтонація в хорі.
4. Поняття про головний та грудний резонатори. Особливості вільного звучання в них.
5. Виховання навичок співу без диригента.
6. Оволодіння навичками міміки та ігровими рухами.
7. Удосконалення роботи над текстом творів.
8. Роль та функції творчої групи в хорі.
Диференційований залік.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з відомостями про життя та творчість авторів музики та літературного тексту. **3 год.**
2. Ознайомлення зі змістом літературного тексту (головна тема, ідея, художні образи). **3 год.**
3. Характеристика музично-теоретичного аналізу твору. **3 год.**
4. Характеристика вокально-хорового аналізу твору. **3 год.**
5. Подальша робота над удосконаленням співочого дихання, звукоутворення та способів звуковедення в практичній роботі з хором. Інтонування партій жіночої групи хору з диригуванням (по нотах). **3 год.**
6. Інтонування партій чоловічої групи хору з диригуванням (по нотах). Вокально-інтонаційні та ритмічні особливості. **3 год.**

7. Інтонування партій жіночої групи хору (напам'ять). Виконання партитури в повільному темпі (по нотах). **3 год.**
8. Інтонування партій чоловічої групи хору (напам'ять). Виконання партитури в авторському темпі у відповідному характері (напам'ять). **3 год.**
9. Поглиблення роботи з удосконалення вокально-інтонаційних та технічних прийомів звучання в практичній роботі. Диригування твору (по нотах). **3 год.**
10. Удосконалення прийомів вокальної техніки та набуття навичок народної манери звучання в практичній роботі з хором. Диригування твору (напам'ять). **3 год.**

II КУРС

III семестр – 32 год. (16 тиж. по 2 год.)
30 год. для самостійного вивчення.

1. Стрій хору та чистота інтонування.
2. Подальший розвиток та виховання народної манери співу.
3. Удосконалення навичок користування ланцюговим диханням в хорі.
4. Формування навичок імпровізаційного, підголоскового співу виводчицями “грудного” та “фальцетного” резонувань.
5. Ознайомлення та вивчення творів з підголосковою фактурою.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з відомостями про життя та творчість авторів музики та літературного тексту. **3 год.**
2. Ознайомлення з літературним текстом (ідея, основна тема, художні образи). **3 год.**
3. Характеристика музично-теоретичного аналізу твору. **3 год.**
4. Характеристика вокально-хорового аналізу твору. **3 год.**
5. Удосконалення навичок народної манери співу. Співоче дихання. Гра партитури, інтонування жіночих партій з диригуванням. **3 год.**

6. Удосконалення вокально-хорових навичок в творах а cappella. Гра партитури, інтонування чоловічих партій з диригуванням (нотами і з текстом). **3 год.**
7. Вокально-інтонаційна робота в творах а cappella. Гра партитури в авторському темпі, інтонування партій з диригуванням (напам'ять). **3 год.**
8. Практичне застосування народної манери звуку з використанням правильного звукоутворення при звуковеденні legato та non legato. (Інтонування партій всього хору в повільному темпі). **3 год.**
9. Удосконалення вокально-технічних прийомів crescendo, diminuendo, sf-sr в творах а cappella. (Виконання партитури на інструменті (напам'ять), інтонування партій (напам'ять)). **3 год.**
10. Виконання партитури у відповідному характері, інтонування партій в авторському темпі. **3 год.**

II КУРС

IV семестр – 42 год. (21 тиж. по 2 год.)
40 год. для самостійного вивчення.

1. Удосконалення роботи над строем в хорі та особливостями чистого інтонування.
2. Поглиблення роботи над вокально-хоровою технікою.
3. Продовження роботи над дикцією в творах швидких темпів.
4. Подальше вдосконалення роботи над динамікою.
5. Робота з творчою групою над створенням нових пісень.
6. Оволодіння навичками розспівування пісень на два голоси.
7. Удосконалення роботи над оволодінням навичок співу без диригента.
8. Продовження вивчення елементів хореографічних рухів та хороводів під час співу.

Диференційований залік.

Теми для самостійного вивчення

1. Охарактеризувати музично-теоретичні особливості твору. **2 год.**
2. Охарактеризувати вокально-хорові особливості твору. **2 год.**

3. Виконати партитуру в повільному темпі з одночасним інтонуванням будь-якої партії. **4 год.**
4. Проінтонувати партії жіночої групи хору (нотами та зі словами) з правильним звукоформуванням на “опорному” диханні. **4 год.**
5. Проінтонувати партії чоловічої групи хору (нотами та зі словами). Атака звуку. **4 год.**
6. Виконання партитури на інструменті в повільному темпі по нотах. **4 год.**
7. Виконання партитури на інструменті в авторському темпі (напам’ять). **4 год.**
8. Практичне застосування навичок володіння звуковеденням legato та non legato при інтонуванні партій всього складу хору. **6 год.**
9. Застосування навичок володіння звуковеденням staccato в практичній роботі над твором (інтонування партій з диригуванням напам’ять). Формування голосних та приголосних звуків. **4 год.**
10. Диригування твору у відповідному характері, інтонування партії (напам’ять). Виконання партитури в авторському темпі (напам’ять). **6 год.**

III КУРС

V семестр – 32 год. (16 тиж. по 2 год.)
30 год. для самостійного вивчення.

1. Продовження роботи над удосконаленням вокально-хорової техніки.
2. Удосконалення роботи з творчою групою над оволодінням навичок розспівування пісень на три-чотири голоси.
3. Робота над піснями з елементами хореографічних рухів.
4. Подальша робота над вдосконаленням виражальних засобів в творах а cappella.
5. Поглиблення роботи над строем в хорі.
6. Удосконалення роботи над ансамблем в хорі.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з відомостями про життя та творчість авторів музики та літературного тексту. **3 год.**
2. Ознайомлення з поетичним текстом (художні образи, ідея, головна тема). **3 год.**
3. Охарактеризувати музично-теоретичний аналіз твору. Співоче дихання, його особливості. **3 год.**
4. Охарактеризувати вокально-хоровий аналіз твору, удосконалення вокально-хорових прийомів. **3 год.**
5. Виконання партитури на інструменті, інтонування партій жіночого складу хору з диригуванням (нотами та зі словами). **3 год.**
6. Виконання партитури на інструменті. Вокально-інтонаційна робота при інтонуванні всіх партій хору. Інтонування акордів по вертикалі. **3 год.**
7. Хроматизми, їх значення в роботі над виконанням творів а cappella. Удосконалення співочого дихання та навичок розвитку внутрішнього слуху. Інтонування акордів по вертикалі. **6 год.**
8. Удосконалення прийомів володінням народною манерою співу в практичній роботі з хором. (Виконання партитури з одночасним інтонуванням будь-якої партії). **3 год.**
9. Диригування твором у відповідному характері, інтонування всіх партій (напам’ять нотами та з словами). **3 год.**

III КУРС

VI семестр – 126 год. (21 тиж. по 6 год.)
40 год. для самостійного вивчення.

1. Продовження роботи над оволодінням навичок хорового дихання (ланцюгове, загально-хорове, по партіях).
2. Продовження виховання народної манери звучання.
3. Удосконалення володіння навичок звучання у високій позиції.
4. Продовження роботи по вдосконаленню навичок звучання в головному та грудному регістрах.

5. Удосконалення володіння навичок звуковедення в хорі: legato, non legato, staccato.
6. Удосконалення навичок вокально-технічних прийомів в роботі з хором.
7. Поглиблена робота з творчою групою хору.
8. Поглиблена робота над чистотою інтонування та строем.
9. Удосконалення володіння навичками звучання у високій позиції.
10. Стрій та ансамбль в хорі.

Диференційований залік.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з відомостями даними про життя та творчість авторів музики та літературного тексту. **4 год.**
2. Ознайомлення з поетичним текстом (художні образи, ідея, головна тема). **4 год.**
3. Охарактеризувати музично-теоретичний аналіз твору. Подальше поглиблення та розвиток вокально-технічних прийомів в практичній роботі з хором. **4 год.**
4. Характеристика вокально-хорового аналізу твору, закріплення навичок інтонування хроматизмів. **4 год.**
5. Виконання партитури на інструменті в повільному темпі. Інтонування акордів по вертикалі. **4 год.**
6. Виконання партитури в авторському темпі. Інтонування партій жіночої групи хору з диригуванням (нотами зі словами). Удосконалення вокально-інтонаційних завдань в практичній роботі з хором. **4 год.**
7. Інтонування партій чоловічої групи хору з диригуванням нотами та зі словами (напам'ять). **4 год.**
8. Диригування твору, звукоформування голосних та приголосних – основа чистої інтонації. **4 год.**
9. Активізація артикуляційного апарата, закріплення навичок співочого дихання, подальше поглиблення роботи над розвитком внутрішнього слуху. Гра партитури з одночасним інтонуванням будь-якої партії. **4 год.**
10. Диригування твору. Робота над засобами художньої виразності – як головного фактору в розкритті ідейно-художнього змісту твору. **4 год.**

IV КУРС

VII семестр – 48 год. (16 тиж. по 3 год.)

20 год. для самостійного вивчення.

1. Закріплення навичок різноманітних прийомів вокально-хорової техніки.
2. Удосконалення роботи над чистотою інтонування в творах а cappella.
3. Поглиблення роботи над ансамблем, як складовою компонента в питаннях строю.
4. Робота над творами поліфонічної фактури.
5. Удосконалення роботи над вихованням єдиної народної манери співу.
6. Поглиблення роботи по закріпленню навичок володіння відповідною мімікою та ігровими рухами у відповідності до характеру твору.
7. Виховання природного вільного звучання головного та грудного резонування.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з біографічними відомостями та характеристикою творчості авторів музики та літературного тексту. **2 год.**
2. Ознайомлення з поетичним текстом (головна тема, ідея, художні образи). **2 год.**
3. Характеристика музично-теоретичного аналізу твору. Застосування різноманітних прийомів вокально-хорової техніки в практичній роботі з хором. **2 год.**
4. Характеристика вокально-хорового аналізу, удосконалення інтонування хроматизмів, sf-sp, crescendo, diminuendo. **2 год.**
5. Виконання партитури на фортепіано в повільному темпі по нотах. Подальша робота з удосконалення звучання в головному та грудному регістрах, виховання народної манери звучання. **2 год.**
6. Виконання партитури в авторському темпі (напам'ять). Інтонування партій чоловічої групи хору з диригуванням (по нотах). Поглиблення вокально-інтонаційних навичок в роботі над твором. **2 год.**

7. Вдосконалення роботи з розвитку єдиної народної манери співу та володіння звуковеденням *legato*, *non legato*, *staccato*. Інтонування акордів по вертикалі. **2 год.**
8. Продовження удосконалення навичок з оволодіння мімікою та ігровими рухами, оволодіння звучання в грудному та головному регістрах. **2 год.**
9. Диригування твору *a capella*. Подальший розвиток вокально-слухових даних (інтонування хроматизмів тощо). Інтонування акордів по вертикалі. **2 год.**
10. Виховання природного вільного звучання головного та грудного резонування. **2 год.**

IV КУРС

VIII семестр – 70 год. (14 тиж. по 5 год.)

15 год. для самостійного вивчення.

1. Стрій – один із елементів в роботі над творами *a capella*.
2. Удосконалення навичок співу у високій позиції.
3. Подальша робота над вивченням більш складних творів *a capella*.
4. Роль резонаторів у звукоформуванні та тембрі.
5. Поглиблене вивчення творів з підголосковою фактурою.
6. Поглиблення виховання співу без диригента.
7. Робота по закріпленню навичок володіння відповідною мімікою і ігровими рухами в роботі над твором.
8. Підсумкове заняття.

Теми для самостійного вивчення

1. Ознайомлення з відомостями про життя та творчість авторів музики та літературного тексту. **2 год.**
2. Ознайомлення з поетичним текстом (головна тема, ідея, художній образ). **2 год.**
3. Музично-теоретичний та вокально-хоровий аналізи твору. Удосконалення вокально-хорових навичок в практичній роботі з хором.

Виконання партитури з одночасним інтонуванням будь-якої партії.
3 год.

4. Виконання партитури на фортепіано по нотах, інтонування партій жіночого складу хору з диригуванням (нотами та зі словами). **3 год.**
5. Виконання партитури на фортепіано (напам'ять), інтонування партій в чоловічій групі хору з диригуванням (нотами та зі словами). **3 год.**
6. Виконання партитури на фортепіано в авторському темпі (напам'ять). **2 год.**
Диригування твору.

Рекомендована література

1. *Демуцький П.* Українські народні пісні. – К.: Мистецтво, 1951.
2. Збірка творів самодіяльних композиторів Вінниччини “Надбужанський спів”. – Вінниця: Біком, 1996.
3. *Папайка В.* Пісні Поділля. – К., 2000.
4. Пісні Поділля. – К.: Наукова думка, 1976.
5. Співає український народний хор ім. Г. Верьовки. – К.: Муз Україна, 1974.
6. Українські народні пісні. – К.: Мистецтво, 1974.
7. *Чухрай О.* Золотий колосок. – Полтава: ВА Астрес, 2003.
8. *Чухрай О.* Пісні. – Полтава: Криниця, 2001.

Методична література

1. *Большаков А.* Поради молодим хормейстерам. – К., 1972.
2. *Віноградов К.* Работа над дикцией в хоре. – М.: Музыка, 1967.
3. *Гуменюк А.* Український народний хор. – К.: Муз. Україна, 1969.
4. *Іваницький А.* Українська народна музична творчість. – К.: Муз. Україна, 1998.
5. *Молдавін М.* Народний підголосків спів. – К.: Муз Україна, 1980.
6. *Хомичевський М.* Порадник для керівника самодіяльного хору. – К.: Мистецтво, 1965.

